سایاساتقا نازار

2023 ـ جىلغى ھەگسىتىك جەر قۇنارلىلىغىن قورغاۋ قوسمشا قاراجاتى بەرىلەدى

دۇمبە ئېيداي، جازدىق ئېيداي ئۇشىن بەرىلەتىن قوسمشا قاراجات ولشەمى جوغارىلادى

□ انار بۇلت \ شىنجياڭ گازەتىنىڭ ئىتلىشى حى جياڭ

5 ـ ايدىڭ 19 ـ كۈنى توقسۇ اۋدانى وگەن اۋىلىنىڭ ارا وستەڭ قىستاغىندا جاپ ـ جاسىل ئېيداي مايسالارى ئېيداي اتىزىنا جايىلغان كىلەمەدەي كورىنەدى.

"بىيل 78 مۇ جەرگە دۇمبە ئېيداي ەكتىم، تەڭايتقىش بەرۇدە، ئەدارى شاشۇدا قاتاڭ تۇردە اۋىل شارۋاشىلىغى تەخنيكەرىنىڭ جەتەكشىلىگى بوينىشا ستەددىم، 6 ـ ايدىڭ 20 ـ كۈنى اينالاسىندا ورامىن، ھەجەمەن مۇ باسىندىق ئونىم مولشەرى 500 كىلوگراماننان اسادى". قىستاق تۇرغىنى ابلىكىم سايىمنىڭ ايتۇنىشا، ئېيداي ەگۇشلەرگە ەگىستىك جەر قۇنارلىلىغىن قورغاۋ قوسمشا قاراجاتى بەرىلەدى ەكەن، بۇل ونىڭ مول ئەتۇسىم ئەتۇسرۇ، مول ئونىم الۇ سەنمىن كۇشەيتە ئەتۇسپتى.

استىق حاۋىپسىزدىگىن جەبەۋ جانە شارۋالاردىڭ استىق ەگۇدىڭ پايداسىن كورۇۋىن قامتاماسىز ەتۇ ئۇشىن، جۇىردا اۆتونومىيالى رايوندىق اۋىل شارۋاشىلىغى، اۋىل ـ قىستاق مەگگەرمەسى «2023 ـ جىلغى ەگىستىك جەر قۇنارلىلىغىن قورغاۋ قوسمشا قاراجاتىن بەرۇ جوباسىن» (تومەندە قىسقارتىلىپ «جوبا» دەلىنەدى) باسپ تاراتتى.

قوسما قاراجات بەرۇ وبيەكتىسى ـــ ناقتى ەگىنشىلەر

«جوبادا» مىنالار تالاپ ەتىلدى: بايلىقتى ۇنەمدەۋ مەن ەگىستىك جەر ورتاسىن قورغاۋدى الدىڭغى ورىنعا قويىپ، شارۋالاردى ساباندى اتىزدا قالدىرۇ، جەردى تەرەڭ جىرتىپ تەگستەۋ، جارعاق قالدىعىن جيناپ الۇ، ەگىس دارىلەرى مەن حيمىالىق تىڭايتقىشتىڭ جۇمسالۇ مولشەرىن ازايتۇ، حيمىالىق تىڭايتقىشتىڭ ورىنىا ورگانيكالىق تىڭايتقىش پايدالانۇ سياقتى شارالاردى قولدانۇعا بەلسەنە شابىتتاندىرۇ جانە جەتەكتەۋ كەرەك. استىق حاۋىپسىزدىگىن قامتاماسىز ەتۇ مەن ديقاندارداڭ كىرىسىن قامتاماسىز ەتۇدىڭ سايكەستى بىرلىگىن كورىنەكتىلەندىرىپ، استىق داقىلدارى، اسىرەسە، ئېيداي ەگىلەتىن ەگىستىك جەرلەر ئۇشىن قوسمشا قاراجات بەرۇدى الدىمەن قامتاماسىز ەتۇ كەرەك. قوسمشا قاراجات قارجىسىن باقىلاۋ ـ باسقارۇدى "ستەن كەين وڭالتۇدان" "ستەن بۇرىن ساقتانۇعا" قاراي ويستىرۇعا باسا ئمان بەرىپ، دارەجە بوينشا جولداپ تەكسەرۇ كەرەك.

«جوباعا» ساي، ەگىستىك جەر قۇنارلىلىغىن قورغاۋ قوسمشا قاراجاتىنان يگىلىكتەنەتىن وبيەكتىلەر ـــ اۋىل شارۋاشىلىعىنداعى بارلىق زاڭدى ناقتى ەگىنشىلەر (ەگىس الاڭدارىنداعى جۇمىسشى ـ قىزمەتكەرلەردى قامتيدى).

قوسمشا قاراجات بەرۇ اۋماعى اۋىل ـ قىستاق جەرىن كوتەرمەگە الىپ شارۋاشىلىق جۇرگىزۇ ۇقىمەن تۇراقتاندىرىپ تىزىمگە الۇ بوينشا كۇالىك بەرىلگەن جەر اۋماعىن نەگىز ەتەدى، شارۋاشىلىق جۇرگىزۇ ۇقعىن تۇراقتاندىرىپ تىزىمگە الۇ بوينشا كۇالىك بەرۇ قىزمەتى ئالى ورىندالماعان جەرلەردە جەردى 2 ـ رەت كوتەرمەگە الىپ شارۋاشىلىق جۇرگىزۇ ۇقعى كۇالىگىندەگى ەگىستىك جەر اۋماعى نەگىز ەتىلەدى، باسقا تۇردەگى ەگىستىك جەرلەردى تۇراقتاندىرۇدا ەگىنشىلىك جونىندەگى زاڭدى انقتاما ـ حۇجاتتار نەگىز ەتىلەدى. سونىمەن بىرگە بۇكىل ەل بوينشا مەملەكەت جەرىن 3 ـ رەتكى تەكسەرۇدە اۆتونومىيالى رايون جارىيالاعان ەگىستىك جەر ساندى مالىمەتىنە قاتاڭ نەگىزدەلىپ، جەردىڭ سيپاتىن دۇرىس تەكسەرىپ راستاپ، شعارىپ تاستاۋ ئادىسىن قولدانۇ ارقىلى رەتتەۋ جۇرگىزىپ، سيپاتى وزگەرتىلگەن ەگىستىك جەر اۋماعىن ناق كۇينىنشە قىسقارتىپ تاستاۋ كەرەك.

قوسمشا قاراجات قارجىسى جاعىندا دۇمبە ئېيداي جانە جازدىق ئېيداي الدىمەن ەسكەرىلەدى

شىنجياڭ شارۋالاردىڭ استىق ەگۇ بەلسەندىلىگىن قورغاۋ ئۇشىن 2023 ـ جىلى ەگىستىك جەر قۇنارلىلىغىن قورغاۋ قوسمشا قاراجاتىن جانە ناقتى استىق ەككەن شارۋالارعا بەرىلەتىن قوسمشا قاراجات قارجىسىن ئبىر تۇتاس جوسپارلاپ، ئار مۇ جەردەگى دۇمبە ئېيداي جانە جازدىق ئېيداي ئۇشىن بەرىلەتىن قوسمشا قاراجات ولشەمىن 230 يۇانعا جوغارىلاتتى.

«جوباعا» ساي، ورتالىق قازىناسى ەگىستىك جەر قۇنارلىلىغىن قورغاۋ قوسمشا قاراجات قارجىسىن ورنالاستىرىپ، دۇمبە ئېيداي ەگىلگەن ئار مۇ ەگىستىك جەر ئۇشىن 220 يۇان قوسمشا قاراجات بەرەدى؛ جازدىق ئېيداي ەگىلگەن ئار مۇ ەگىستىك جەر ئۇشىن 115 يۇان قوسمشا قاراجات بەرەدى. اۆتونومىيالى رايون قازىناسى اۋىل شارۋاشىلىعى ئوندىرىسىن دامىتۇ (ەگىستىك جەر قۇنارلىلىغىن قورغاۋ قوسمشا قاراجاتى) قارجىسىن ورنالاستىرىپ ورتالىق قازىناسىنىڭ ەگىستىك جەر قۇنارلىلىغىن قورغاۋ قوسمشا قاراجات قارجىسىنىڭ كەمىن تولىقتالىعانىن كەين ئېيداي ەگۇشلەرگە ئبىر رەتتىك قوسمشا قاراجات بەرەدى، دۇمبە ئېيداي ەگىلگەن ئار مۇ ەگىستىك جەر ئۇشىن 10 يۇان قوسمشا قاراجات بەرەدى؛ جازدىق ئېيداي ەگىلگەن ئار مۇ ەگىستىك جەر ئۇشىن 115 يۇان قوسمشا قاراجات بەرەدى.

جەرگىلىكتى ورىنداردىڭ سايكەستى قارجىسى جاعىندا، ئېيداي ەگۇشلەرگە بەرىلۇگە ئتيستى قوسمشا قاراجاتتى تولىق بەرۇ جۇزەگە اسقانىنان كەين سۇرلەمدىك داقىل ەگىلگەن ئار مۇ ەگىستىك جەر ئۇشىن 120 يۇان قوسمشا قاراجات بەرىلەدى؛ جوڭشقا ەگىلگەن ئار مۇ ەگىستىك جەر ئۇشىن 100 يۇان قوسمشا قاراجات بەرىلەدى؛ جۇگەرى ەگىلگەن (قايتالاي ەگۇدى قامتىمايدى) جانە ەرەكشە ەكونوميكالىق داقىلدار ەگىلگەن ئار مۇ ەگىستىك جەر ئۇشىن 18 يۇان قوسمشا قاراجات بەرىلەدى. جۇگەرىنىڭ سۇرلەم جاساۋعا جۇمسالعانىن نەمەسە ئدانى النعانىن جەر ـ جەر مالىمەت تۇبىرشگىنە ۇشتاستىرىپ سول جەردىڭ وزىندە سالىستىرىپ تەكسەرگەننەن كەين تۇراقتاندىرادى، سۇرلەم جاساۋعا جۇمسالسا، ئار مۇ جەر ئۇشىن 120 يۇاندىق ولشەم بوينشا قوسمشا قاراجات بەرىلەدى، ئدانى النعان بولسا، ئار مۇ جەر ئۇشىن 18 يۇاندىق ولشەم بوينشا قوسمشا قاراجات بەرىلەدى. ەرەكشە ەكونوميكالىق داقىلدار جاعىندا، ايماقتار مەن اۋدانىدار جەرگىلىكتى ورىنداعى كاسپ سالاسى دامۇىنىڭ ناقتى جاعدايىنا جانە قۇرىلمەدى رەتتەۋ قاجەتىنە ۇشتاستىرىپ، ەرەكشە ەكونوميكالىق داقىلدار ئۇشىن بەردىلەتىن قوسمشا قاراجات كولەمىن (ماقتا، جەمىس ورمانى، كوكونىس قامتىلمايدى) تۇراقتاندىرادى.

قوسمشا قاراجات بەرۇ تارتىبىندە شىن اتى ـ ئجونى بوينشا اشق جاريالاۋ ئتۇزىمى انقارىلادى

«جوبادا» بىلاي دەپ بەلگىلەنگەن: قوسمشا قاراجات بەرۇ تارتىبىندە شىن اتى ـ ئجونى بوينشا اشق جاريالاۋ ئتۇزىمىن ورناتىپ، قاتاڭ باسقارۇ كەرەك.

ديقاندار (ەگىنشىلەر) قوسمشا قاراجات بەرۇ شارتىنا ۇيلەسەتىن ەگىستىك جەر اۋماعىن قىستاق تۇرعىندار كومىتەتىنە ناق كۇينىنشە مالىمدەيدى. قىستاق "ەكى كومىتەتى" جاپپاي تەكسەرىپ راستاۋعا ۇيىمداستىرىپ، شىن اتى ـ ئجونى بوينشا اشق جاريالايدى، اشق جاريالاۋ مازمۇنى باستىسى، مالمەدەلگەن ئتۇرى، مالمەدەلگەن اۋماعى سياقتىلاردى قامتيدى، اشىق جاريالاۋ ۋاقىتى 5 قىزمەت كۇننەن كەم بولماۋى ئتيىس. اۋىلدار (قالاشقتار) قىستاق جولداعان قوسمشا قاراجات بەرىلەتىن ەگىستىك جەر اۋماعىن سول جەردىڭ وزىندە قايتا تەكسەرۇگە ۇيىمداستىرىپ، دۇرىس بولعاندىعان كەين اۋداننىڭ (قالا، رايون) اۋىل شارۋاشىلىعى، اۋىل ـ قىستاق تاراۋى قوسمشا قاراجات بەرۇدەگى ەگىستىك جەر اۋماعىنىڭ نەگىزدىك ساندى مالىمەتتەرى مەن قوسمشا قاراجات تاراتۋ ئتىزىمىن دارەجەلەس قازىنا تاراۋىنا بەرەدى ئارى قازىنا تاراۋىمەن بىرگە قوسمشا قاراجاتتى بەرۇ قىزمەتىن بىترەدى. بەرۇدەن بۇرىن وتباسىلارعا ئبولۇ ئتىزىمى بوينشا ديقاندارعا قوسمشا قاراجات بەرۇ ۇقتىرۇىن تاراتۋ قاجەت، ديقاندار قوسمشا قاراجات بەرۇ ۇقتىرۇىن العان كەزدە وتباسىلارعا ئبولۇ تىزىمىنە قول قويىپ، بارماق باسقانىنان كەين وڭىرلەر قوسمشا قاراجات قارجىسىن تاراتۋعا ۇيىمداستىرىپ، قوسمشا قاراجات قارجىسىنىڭ «ەگىستىك جەر قۇنارلىلىغىن قورغاۋ قوسمشا قاراجاتى» ەكەنىن ايقىندايدى.

شاعىن ەسكەرتۇ

قوسمشا قاراجاتتان يگىلىكتەنۇ شارتتارىن ئبىلىپ العان ئجون

ئبىرىنشى، ەگىستىك جەردى كوتەرمەگە الۇ ۇقعىنان زاڭ ـ بەلگىلەمە بوينشا ايقىن يگىلىكتەنگەن بولۇى، ەگىستىك جەردى ئېيداي، جۇگەرى، سۇرلەمدىك داقىل، جوڭشقا سياقتى ارنايى بەلگىلەنگەن داقىلداردى ەگۇگە ناقتى پايدالانعان بولۇى ئتيىس.

ەكىنشى، قوسمشا قاراجات كولەمىندەگى ەگىستىك جەردە سابانىنان كەشەندى پايدالانۇدى بەلسەنە وريستەتپ، جەردى تەرەڭ جىرتىپ تەگستەۋ سياقتى ەگىستىك جەردىڭ قۇنارلىلىغىن قورغاۋ، ەگىستىك جەردىڭ ساپاسىن جوغارىلاتۇ سياقتى ناقتى شارالاردى تياناقتاندىرعان بولۇى ئتيىس.

ئۇشىنشى، ۇقساس ئبىر جەر ئۇشىن ئبىر جىلدا ئبىر رەت قانا قوسمشا قاراجات بەرىلەدى، نەگىزگى داقىل قوسمشا قاراجات وبيەكتىسى رەتىندە، الدىمەن ەسكەرىلىپ قوسمشا قاراجات بەرىلەدى، قايتالاي ەگىلگەن جۇگەرىنى، جوڭشقانى قوسمشا قاراجات بەرۇ وبيەكتىلەرىنىڭ قاتارىنا ورماندىق جەر، تۇتاستىرىلعان استىق اتىزىنان قۇرىلعىلى اۋىل شارۋاشىلىعىنا پايدالانىلاتىن جەرگە وزگەرتىلگەن جەر، اۋىل شارۋاشىلىعىنان باسقا پايدالانۇعا (يەمدەنۇگە) النعان ەگىستىك جەر سياقتى پايدالانىلاتىن ورنى وزگەرىپ كەتكەن ەگىستىك جەرلەر. ەكىنشى، تالاي جىل بويى اق قالعان جەر، يەمدەنۇ مەن تولىقتاۋدى تەڭەستىرگەندەگى "تولىقتانعان" جەر اۋماعى، ساپاسى ەگىن سالۇ شارت ـ جاعدايىنا جەتپەگەن ەگىستىك جەرلەر. ۇشىنشى، اۆتونومىيالى رايوننىڭ ەگىستىكتەن ورماندى، جايلىمدى قالپىنا كەلتىرۇ (تابيعي ورمان، جايلىم) جانە ەگىستىكتەن ەكولوگيانى قالپىنا كەلتىرىپ، جۇمسالاتىن سۇدى ازايتۇ كولەمندەگى ەگىستىك جەرلەر. ئتورتىنشى، تاڭ جەردەن زاڭعا قايشى اشىلعان ئارى استىق ئوندىرۇ فۇنكتسيالىق رايونى كولەمىنە ەنگىزىلمەگەن ەگىستىك جەرلەر.

جاڭا ئادىس

قىستاق تۇرعىندارى قوي قارىن ساڭىراۋقۇلاعىن ەگىپ، مۇ باسىندىق ئونمىن 500 كىلوگرامنان اسردى

□ انار بۇلت \ شىنجياڭ گازەتىنىڭ ئىتلىشى ۋي يۇڭگۇي، ەرىكتى ئىتلىشى جاڭ چاۋ

5 ـ ايدىڭ 19 ـ كۈنى قۇمل قالاسى يجوۋ رايونى بۇلۇڭتوعراق اۋىلى گاداجيڭ قىستاغىنداعى پەي يۇندىڭىنىڭ جلىجايىندا قوڭىر ئتۇستى "كىشكەنتاي شاتىر" ۇستاپ، ايپاق "كويلەك" كيگەن قالىڭ قوي قارىن ساڭىراۋقۇلاق باكتەريا شونەگىندە بعى ـ جىعى جايقالۇسپ تۇر. قىستاق تۇرعىنىنىڭ شونەك ارىسىنا جۇرەلەپ وترا قالىپ، ئبىر قولىمەن باكىسىن الىپ، ئبىر قولىمەن قوي قارىن ساڭىراۋقۇلاعىن شعارىپ، ەپپەن شارباققا سالىپ جاتىر.

"برنەشە جىلجايدىكىن الىپ بولدىق. مەجەمەن مۇ باسىندىق ئونىم 500 كىلوگرامنان اساتىن كورىنەدى. سارالاپ سۇرىپتاعاننان كەين، تاڭداۋلىسى مەن 1 ـ سورتتى قوي قارىن ساڭىراۋقۇلاق 350 كىلوگرامنان اسادى. قازىر تاڭداۋلىسى مەن 1 ـ سورتتى قوي قارىن ساڭىراۋقۇلاعىنىڭ كەپتىرىلگەن ئتۇرىنىڭ ئار كىلوگرامىنىڭ بازاردىعى باعاسى 900 يۇاننان 1000 يۇانعا دەين"، ـ دەدى پەي يۇندىڭ.

قوي قارىن ساڭىراۋقۇلاعى دۇنيە ئجۇزى مويىنداعان سيرەك كەزدەسەتىن باعالى ازىق تىق باكتەريا، ونىڭ ەگۇ ونىمدىلىگى كورىنەكتى. 4 جىلدىڭ الدىندا قوي قارىن ساڭىراۋقۇلاعىن ەگۇدىڭ بولاشاعىن تۇرا تانعان پەي يۇندىڭ 3 جىلجايدا سناق رەتىندە ەككەندە، سالىپالى تۇقىم قاينارى مەن وزىق تەحنيكا كەمشىل بولعاندىقتان، قوي قارىن ساڭىراۋقۇلاعىنىڭ ئونىم مولشەرى ئبىرشاما تومەن بولىپ، ئبىر جىلجايدان 100 كىلوگرامنان استام عانا ئونىم العان بولاتىن.

2020 ـ جىلى شىنجياڭعا كومەككە كەلگەن كادرلاردىڭ دانەكەر بولۇندا قۇمل قالالىق اۋىل شارۋاشىلىعى، اۋىل ـ قىستاق مەكەمەسى حىنان ولكەلىك جۇڭنۇك تۇقىم شارۋاشىلىعى شەكتى سەرىكتەستىگىمەن بايلانىس جاساپ، كاسىپ سالاسى جاعىنان شىنجياڭعا كومەكتەسۇ ئتاسىلى ارقىلى وسى كاسىپورىندى قۇمىلعا ەنگىزىپ، شىنجياڭ تيانشان شۇەگۇ بيو ەنىلىم ـ تەحنيكا شەكتى سەرىكتەستىگىن ترىكەۋگە الدىرىپ قۇردى، سەرىكتەستىك تەحنيكەردى گاداجيڭ قىستاعىنا جىبەرىپ، پەي يۇندىڭ قاتارلى قىستاق تۇرعىندارىنا قوي قارىن ساڭىراۋقۇلاعىن ەگۇ تەحنيكاسىن قولما ـ قول ۇيرەتتى.

تەحنيكەردىڭ كومەگىندە پەي يۇندىڭ قوي قارىن ساڭىراۋقۇلاعىن ەگۇدىڭ قىسىرىن تەز ارادا يگەرىپ، جىلجايدىڭ ئونىم مولشەرىن ۇزدىكسىز جوغارىلاتتى. ونىڭ باستاۋىندا گاداجيڭ قىستاعىندا ئبىرتالاي قىستاق تۇرعىنى قوي قارىن ساڭىراۋقۇلاعىن ەگە باستادى.

"شىنجياڭ تيانشان شۇەگۇ بيو ەنىلىم ـ تەحنيكا شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ كومەگىندە قىستاعىمىزدا ەگىلگەن قوي قارىن ساڭىراۋقۇلاعىنىڭ ساپاسى جاقسى، ساتىلۇىنان قام جەمەيتىن بولدىق". پەي يۇندىڭ بىلاي دەدى: وسى 2 جىلدا قىستاق تۇرعىندارى شىنجياڭ تيانشان شۇەگۇ بيو ەنىلىم ـ تەحنيكا شەكتى سەرىكتەستىگىمەن ساتىپ الۇ توقتامىنا قول قويدى، سەرىكتەستىك ئار جىلى ەڭ تومەنگى باعاعا كەپىلدىك ەتەدى. بازار باعاسى كەپىلدىك ەتىلگەن تومەنگى باعادان تومەن بولسا، سەرىكتەستىك كەپىلدىك ەتىلگەن تومەنگى باعادا ساتىپ الادى؛ بازار باعاسى كەپىلدىك ەتىلگەن تومەنگى باعادان اسىپ كەتسە، سەرىكتەستىك بازار باعاسىمەن ساتىپ الادى. "اۋەلگى سورتپەن قامداۋ جانە تەحنيكالىق قولداۋ جاعىندا، سەرىكتەستىك باستان ـ ايىق جالپى باريسقا قاداعالاي قىزمەت وتەدى، ئبىز الاڭسىزبىز، شىنجياڭعا كومەككە كەلگەن كادرلار مەن شىنجياڭعا كومەكتەسەتىن كاسىپورىندارعا كوپ العىس ايتامىز".

قازىر پەي يۇندىڭ باس بولىپ شارۋالار كاسىپتىك سەلبەستىك كووپەراتيۋىن قۇرىپ، قىستاق تۇرعىندارىن باستاپ، قوي قارىن ساڭىراۋقۇلاعىن ەگۇ كولەمىن ۇزدىكسىز كەڭەيتتى. قازىر گاداجيڭ قىستاعىنداعى قوي قارىن ساڭىراۋقۇلاعى جىلجايىنىڭ ەگىستىك كولەمى 75 مۇعا جەتىپ، قىستاق تۇرعىندارىنىڭ كىرىستى ارتتىرىپ بايۇداعى جاڭا كاسىپ سالاسىنا اينالدى.

اۋىل شارۋاشىلىق دوكتورى

جاز كىرگەندە جەمىس اعاشتارىن قالاي باپتاۋ كەرەك

□ انار بۇلت \ شىنجياڭ گازەتىنىڭ ئىتلىشى سۇڭ ۋيگو

كەيپىكەر ارحيۇى: اسقار عوپۇر، اتۇش قالالىق ورمان ـ جايلىم قىزمەت پۇنكتى جالپىلىق كاسىپ كەڭسەسىنىڭ جاۋاپتىسى، جەمىس ورمانى ەگمىشىلگىمەن 20 نەشە جىل شۇعىلدانعان، جەمىس ورمانى ەگمىشىلىك تەحنيكاسىنا توتەنشە قانىق.

جاز كىرىسىمەن جەمىس اعاشتارىنىڭ ئوسۋى شەشۇشى كەزەڭگە وتەدى، اۋلادا ەككەن جەمىس اعاشتارىنىڭ مول جەمىس بەرۇىنە مۇمكىندىك جاساۋ ئۇشىن، تومەندەگى بىرنەشە جاقتاعى قىزمەت كەم بولسا بولمايدى. تاياۋدا قىزىلسۇ قىرعىز اۆتونومىيالى وبلىسى اتۇش قالاسى ورمان ـ جايلىم قىزمەت پۇنكتى جالپىلىق كاسىپ كەڭسەسىنىڭ جاۋاپتىسى اسقار عوپۇر جەمىس اعاشتارىن ەگۇ تەحنيكاسى باۋلۇىن ورىستەتپ، جازدا جەمىس اعاشىن باپتاۋعا جۇمىس باسىندا جەتەكشىلىك ەتتى.

سۇراۋ: 5 ـ ايدا جەمىس اعاشتارىن قورەكتىك زاتتارمەن تولىقتاۋ كەرەك پە؟

اسقار: 5 ـ اي كىرىسىمەن كوپتەگەن جەمىس اعاشتارى گۇل اشىپ، جەمىس شىعارادى، وسى مەزگىلدە، نەگىزىنەن، كالتسي جەتىسپەۋدەن، مىرىش جەتىسپەۋدەن، تەمىر جەتىسپەۋدەن بولاتىن سارى جاپىراق دەرتى سياقتىلار پايدا بولادى، ئسوز جوق، العاشقى مەزگىلدەن باستاپ ارالاسقاندا عانا، جەمىس اعاشتارىنىڭ، جەمىس ـ جىدەكتەردىڭ قالپىنى ئوسىپ ـ جەتىلۇىنە شىنايى كەپىلدىك ەتۇگە بولادى. ەگمىشىلىك وتباسىلارى ناقتى جاعدايعا قاراي وتىرىپ، جەمىس اعاشتارىنا سايكەستى قورەكتىك زاتتاردى تولىقتاۋى كەرەك.

سۇراۋ: جازدا جەمىس اعاشتارىن بۇتاعاندا نەلەرگە كوڭىل ئبولۇ كەرەك؟

اسقار: جازدا بۇتاۋ جەمىس اعاشتارى جونىنەن ماڭىزدى رول اتقارادى. كۇن نۇرىن تولىق ئتۇسىرىپ قانا قويماي، جەمىس اعاشتارىنىڭ ئوسۋىن تەزدەتەدى، ونىڭ ۇستىنە جەمىس اعاشتارىنىڭ گۇل قاۋاشاعىنىڭ قالىپتاسۋىن جەبەپ، قورەكتىكتىڭ توپتالۇىن مولايتىپ، كەلەر جىلعى جوعارى ئتۇسىم ئۇشىن تاماشا نەگىز قالاۋعا بولادى. جاز ماۋسىمىندا قالىپتان تىس تىك وسكەن اعاش بۇتاقتارىن بۇتاۋ، ۇزىنشاق كەلگەن ىشكى جاقتاعى بۇتاقتار مەن سىرتقى جاقتاعى اعاشتارعا جاعالاسا وسكەن بۇتاقتاردى بۇتاۋ، بالاپان اعاشتار مەن بىتىك وسكەن جەمىس اعاشتارىنا قاراتا باعىتتاۋ تەحنيكاسىن قولدانۇ كەرەك. جالپىلاي ايتقاندا، اعاشقا قاراي بۇتاۋ، بۇتاققا قاراي بۇتاۋ، ئبىر تۇتاس جوسپارلاپ، تەڭ ئمان بەرۇ، ۇزىن ـ قىسقالعىن ۇشتاسترۇ، جەڭىل بولۇدى نەگىز ەتۇ، اۋىر ـ جەڭىلىن ۇشتاسترۇ پرينسيپىنە بويسۇنۇ كەرەك.

سۇراۋ: جەمىسىن قالاي سىرەتۇ، قالتانى قالاي قاپتاۋ كەرەك؟

اسقار: ارالعىنا قاراي جەمىستى قالدىرۇعا بولادى، ۇساق جەمىس 15 ـــ 20 سانتيمەتر ارالعىندا بىردەن قالدىرىلادى، ئرى جەمىس 20 ـــ 30 سانتيمەتر ارالعىندا بىردەن قالدىرىلادى. اعاش بۇتاقتارىنىڭ ەكى جاعى مەن استىڭعى جاعىنا جەمىس قالدىرىلادى، جەمىستىڭ تەرىس بەتى مەن تەرىس جاعىنا بولىنگەن جەمىستەر النىپ تاستالادى؛ جاڭا شىققان جەمىستەر قالدىرىلىپ، قايتا وسپەگەن جەمىستەر النىپ تاستالادى؛ دارا جەمىستەردىڭ ورتاسىندا جەمىستەر قالدىرىلىپ، قوس جەمىستەن سيمەمەتريالى جەمىس قالدىرىلادى، تۇتاس جەمىس اعاشىندا جەمىس بىركەلكى تارالۇى كەرەك.

جەمىسكە قالتانى 5 ـ ايدىڭ سوڭعى شەننەن باستاپ قاپتايمىز، قالتا قاپتاۋدان بۇرىن الدىمەن تىڭايتقىش بەرۇ كەرەك. قالتا قاپتاعاننان كەين، جەمىستىڭ ئوسۋى سىرتقى ورتانىڭ تەپالىنا ۇشىرايدى، سوندىقتان ساپاسى ئتپتى دە جاقسى بولادى.

گۇلدەنۇ كەلبەتى

گۇلدەي جايناعان كورىكتى اۋىل ـ قىستاق

□ انار بۇلت \ شىنجياڭ گازەتىنىڭ ئىتلىشى حى جياڭ

1

كورىكتى اۋىل ـ قىستاق قۇلپىرعان دالاسى،
لقسعان ەگىنجاي كوكجيەكپەن اراسى.
ەنىلىم ـ ئبىلىم يگەرگەن بايىدى بارلىق وتباسى،
كوركەيۇگە گۇلدەنىپ، جەتەدى قاپتال شاماسى.

2

جاسىل جايلاۋ تاماشا، ئتورت تۇلىگى مىڭعىرعان،
كىىز ئۇيدىڭ ماڭايى تولگە تولى، دىر ـ دۇمان،
كىرىسى ارتىپ، بايۇدىڭ تىك جولدارى تابىلعان،
مالشىلار دا شاتتانىپ اۋەلەتە ئان سالعان.

يۇڭ جۇن، بۇراتالا موڭعۇل اۆتونومىيالى وبلىسى اراسان اۋدانىنان، كشكەنتايىنان سۇرەت سالۇعا قىزىعاتىن ول سۇرەت قالامى مەن ئتۇرلى بوياۋلار ارقىلى اۋىلنىڭ كۇن سايىن جاڭارعان وزگەرىسىن كارتينالاپ، اۋىل ـ قىستاق تۇرمىسىندىعى تابيعي، قاراپايىم سۇيىسپەنشىلىكتى بەينەلەدى.

مەكەن ـ جايىمىز: ئۇرىمجى قالاسى حۇڭيۇان سولتۇستىك جولى 500 ـ ئنومىر، تاراتۇ ورتالىعى: 5593062، جارناما باسقارماسى: 8830000 پوچتا ئنومىرى: 830028، ايلىق باعاسى 19 يۇان، جىلدىق باعاسى 228 يۇان